

principles.

2. European Declaration on Digital Rights and Principles. Shaping Europe's digital future. European Commission. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/european-declaration-digital-rights-and-principles>

3. Павлиш О. ЄС виділяє понад 17 мільйонів євро на цифровізацію України ЄС виділяє понад 17 мільйонів євро на цифровізацію України. Економічна правда. 20 лютого, 2023. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/02/20/697229/>

ДМИТРО КРАМСЬКОЙ,
канд. екон. наук, доцент
РОМАН ПОБЕРЕЖНИЙ,
канд. екон. наук, доцент
ПЕТРО ПЕРЕРВА,
доктор екон. наук, професор
Національний технічний університет «ХПІ», Україна

ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Проведені нами дослідження свідчать про те, що цифровізація не є гендерно нейтральною. Щоб повністю розкрити потенціал цифровізації, необхідно враховувати її гендерні аспекти. Відсутність розуміння й усунення диференційованого впливу технологій на жінок і чоловіків може збільшити гендерний цифровий розрив. Гендерна рівність у цифровій сфері набуває все більшого значення в цифровій економіці та системах управління, прискореній кризою COVID-19 [1-10].

Гендерні проблеми цифровізації проявляються в тому, що соціальні і гендерні норми, і гендерні стереотипи, що глибоко вкоренилися, не дозволяють жінкам і дівчаткам використовувати численні можливості, пропонувані цифровими технологіями, для особистісного та професійного зростання. Гендерне насильство, зумовлене технологіями, є прогресуючим феноменом, що

посилюється широким використанням соціальних мереж та цифрових платформ, а також ставить під удар жінок у політиці, громадянському суспільстві та правах людини. Жінок, як і раніше, мало серед осіб, які приймають рішення у сфері цифровізації.

Результати проведених досліджень свідчать про те, що результати виміру цифрових навичок показують, що зберігається значний гендерний розрив у спеціалізованих цифрових навичках, хоча розрив скорочується в навичках користувачів Інтернету [4, 7]. Лише 19% фахівців з інформаційною освітою і близько третини випускників природничих, технологічних, інженерних та математичних спеціальностей є жінками. І в цьому напрямку складно очікувати певний прогрес, оскільки ці показники стабільні протягом останніх кількох років [1-3].

Гендерний розрив менш виражений щодо базових навичок (54% жінок проти 58% чоловіків у середньому по ЄС) та трохи вищий для базових цифрових навичок (29% жінок проти 33% чоловіків), як це видно з даних представлених в табл.1.

Таблиця 1 – Громадяни країн Євросоюзу, які мають базові або вище базових цифрові навички

Країна	Відсоток від загальної кількості у віці 16-74 роки	
	Чоловіки	Жінки
1	2	3
В цілому по ЄС	58	54
Нідерланди	84	76
Фінляндія	85	88
Швеція	74	71
Німеччина	73	67
Данія	72	68
Австрія	70	61
Люксембург	68	61
Бельгія	63	57
Чехія	62	62
Естонія	62	61
Іспанія	59	56

1	2	3
Франція	58	56
Хорватія	57	50
Мальта	57	56
Литва	56	56
Словенія	55	56
Ірландія	54	55
Португалія	54	48
Словакія	54	54
Греція	52	49
Угорщина	52	46
Польща	46	42
Італія	45	38
Кіпр	43	47
Латвія	40	46
Румунія	33	28
Болгарія	28	30

Примітка: побудовано за даними [1]

Автоматизація виробництва дозволяє зрівняти можливості чоловіків та жінок, оптимізувати виробничу діяльність, знизити витрати та ризики для людей під час роботи з високими навантаженнями. Промислові роботи широко використовуються в різних галузях, таких як виробництво полімерів, хімічних речовин, електроніки, їжі та напоїв, та загальна кількість промислових робіт продовжує зростати. Нові форми зайнятості розглядаються з правового погляду, а умови працевлаштування змінюються. Проте поняття «нові форми зайнятості» можуть мати різний методологічний зміст, оскільки ступінь новизни може відрізнятися різних країн. Європейський фонд покращення умов життя та праці виділив дев'ять нових форм зайнятості [1, 6]: спільне використання праці, що призводить до об'єднання компаній, поділ робочих місць з наймом великої кількості працівників з неповною зайнятістю, зайнятість на основі ваучера, інтерім-менеджмент (залучення вузькоспеціалізованих працівників на короткий термін), випадкову зайнятість, мобільну роботу на основі інформаційно-комп'ютерних технологій, зайнятість на цифровій платформі, зайнятість на основі портфоліо (самозайняті та фрілансери) через трудові кооперативи та коворкінги.

Чоловіки, що працюють, на протязі робочого дня проводять на роботі на 40 хвилин більше, ніж працюючі жінки. У той же час жінки витрачають на домашні справи на 1 годину 44 хвилини на день більше, ніж чоловіки. У середньому за тиждень жінки мають на 51 хвилину менше вільного часу, ніж чоловіки, у будній день – на 37 хвилин, а у вихідний – на 1 годину 24 хвилини [1, 4, 7]. Серед жінок рівень зайнятості нижчий, ніж у чоловіків: 63,8% проти 71,4%. Варто зауважити, що в період активної цифровізації (COVID-19) та можливості працювати дистанційно рівень зайнятості чоловіків зріс на 1,4%, а рівень зайнятості жінок упав на 0,6% [1, 5, 9].

На основі отриманої інформації, можна зробити висновок, що процес цифровізації продовжується та активно розвивається. Проте статистика середньої заробітної плати, часу та рівня зайнятості демонструють, що новими формами зайнятості скористалися лише чоловіки, що призвело до більшої гендерної нерівності.

Зусилля, спрямовані на вирішення проблем діджиталізації, що стоять перед жінками, можуть підкріплюватись заходами політики, які реалізує держава. Завдяки якнайшвидшому здійсненню реформ у сфері регулювання (включаючи зниження податків та мит, що діють щодо конкретних секторів) мобільні послуги можуть стати доступнішими для кінцевих користувачів, особливо жінок, які становлять більшість серед осіб, не підключених до відповідних мереж. У країнах, де є фонди універсального обслуговування, слід спільно з представниками галузі проаналізувати можливості таких фондів щодо підвищення фінансової доступності послуг мобільної телефонії та мобільного інтернету для жінок. Там, де це виправдано, може йтися про реалізацію проектів, покликаних розширити використання цих послуг жінками.

Відмінності у використанні мобільних та цифрових технологій між чоловіками та жінками не зникнуть самі собою. Тут потрібна співпраця та координація зусиль. Глибинні причини «гендерного розриву» у сфері мобільних технологій складні, різноманітні та взаємопов'язані, і якась одна окремо взята організація усунути їх не в змозі.

Список використаних джерел

1. EUROSTAT. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>

2. Перерва П. Г., Косенко О. П., Матросова В. О., Кобелєв В. М. Інформаційне забезпечення обліку та аналізу на підприємствах туристичного бізнесу. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : матеріали 4-ї Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 31 березня 2021 р.* [Ч. 1]. Полтава: ПДАА, 2021. С.364-366. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53638>

3. Косенко А. В., Перерва П. Г., Кобелєва Т. О., Косенко О. П., Ткачова Н. П. Стратегія маркетингу логістичних послуг у підприємницькій діяльності: ціноутворення та політика розподілу. *Вісник НТУ «ХПІ»: збірник наукових праць: НТУ «ХПІ», 2021. № 1. С. 91-97.* URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/54964>

4. Болюх І., Кобелєва Т., Перерва П. Стратегічний маркетинг: концептуальні основи використання. *Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти : матеріали 5-ї Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 22-23 березня 2023 р.* Львів, 2023. Ч.2. С. 50-52. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/66196>

5. Перерва П. Г., Кобелєва Т. О. Маркетингова політика і стратегія збуту інновацій на ринку промислової продукції. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ», 2016. № 27 (1199). С. 77-81.* URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/25752>

6. Кобелєва Т. О., Перерва П. Г. Кон'юнктура міжнародного ринку як економічна категорія маркетингової політики підприємства. *Сучасні тенденції міжнародних економічних відносин. Економічна інтеграція України у світове господарство: кол. монографія / ред. І.М.Посохов [та ін.]. Харків : НТУ "ХПІ", 2016. С. 218-237.* URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/30772>

7. Перерва П. Г., Нагі С., Кобелєва Т. О. Оцінка впливу інноваційної, інвестиційної та маркетингової політики підприємства на рівень

конкурентоспроможності. *Вісник НТУ «ХПІ» (екон. науки) : зб. наук. пр.* Харків : НТУ «ХПІ», 2018. № 15 (1291). С. 89-94. URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/36346>

8. Рудика В. І., Перерва П. Г., Кобелева Т. О. Сучасні тенденції інноваційного розвитку ринку електротехнічної продукції. *Сучасні технології та досягнення інженерних наук в галузі гідротехнічного будівництва та водної інженерії : зб. наук. пр. Херсон : ХДАЕУ, 2021. Вип. 3. С.12-17.* URI: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53271>

9. Приходько Є. Г., Перерва П. Г. Формування положень маркетингу вражень в індустрії туристичного бізнесу. *Авіація, промисловість, суспільство: матеріали 2-ї Міжнар. наук.-практ. конф., Кременчук, 12 травня 2021 р.: у 2 ч. Ч. 2.* Харків: ХНУВС, 2021. С. 476-478. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/53698>

10. Маслак М. В., Перерва П. Г., Долина І. В., Кобелева Т. О., Глізнуца М.Ю. Управління маркетингом туристичної діяльності: *конспект лекцій /* Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т». Харків, 2020. 37 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/49551>.

АЛЛА КУХТАРСЬВА,
зав. відділення Економіки та ІТ
ВСП «Запорізький гідроенергетичний фаховий коледж ЗНУ», Україна
КСЕНІЯ ВОДОЛАЗЬКА,
студентка бакалаврату,
Запорізький національний університет, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У КОМПАНІЇ

Дистанційне навчання в Україні набуло значущого розвитку в останні десятиліття, зокрема завдяки технологічним досягненням та важливості навчання в онлайн-форматі під час глобальних викликів, таких як пандемія COVID-19. У сучасному світі, компанії постійно стикаються з необхідністю